

FINANSMARKEDSFONDET

Sluttrapport

Sendes per epost til prosjektets kontaktperson for rapportering. Forutsettes undertegnet av prosjektleder og prosjektansvarlig.

Prosjektnummer	341534
Prosjekttittel	Sirkulær finans – veikart for å lykkes med omstilling for bank, forsikring og investering
Prosjektleder	Rebekka L. Kvalsund
Kontraktspartner	Circular Norway
Prosjektperiode	01.04.2023 til 15.05.2024

	Ja	Nei
Er resultatene i hovedsak i samsvar med hva som var angitt i prosjektbeskrivelsen?	x	
Har fremdriften i prosjektet vært som forutsatt i avtaledokumentet?		x
Er det vesentlige avvik mht prosjektkostnader og/eller -finansiering?	x	
Er det andre vesentlige avvik i forhold til hva som var forutsatt i avtaledokumentet?		x

Kommentarer:

Den originale prosjektperioden ble forskjøvet på grunn av behov for koordinering og enighet blant aktørene i Sirkulær finanskoalisjon om sluttprodukt «Rapport: Veikart for sirkulær finansnæring 2.0». Dette tilpasningsarbeidet var avgjørende for å sikre at innholdet i rapporten ble godt forankret blant de deltagende virksomhetene i koalisjonen. Ved å gjøre dette, bidro vi til forandringsprosessen. Dette forenkler prosessen videre i omstillingen og utviklingen av finansnæringen sine produkter og tjenester til å støtte sirkulære forretningsmodeller, og skaper et solid fundament for den videre utviklingen av Sirkulær finanskoalisjon.

Da prosjektperioden ble skjøvet på medførte dette en merkostnad på kr. 200 000 som ble dekket av Circular Norway.

Sammendrag: Kort beskrivelse av hva som er oppnådd og hvilken betydning/verdi dette har hatt eller ventes å få for kontraktspartner.

Sammendrag av sirkulær finanskoalisjon

Sirkulær finanskoalisjon er en banebrytende samarbeidsarena hvor deltagere fra bank, forsikring og investeringer opparbeider kompetanse for å utvikle sirkulære produkter, tjenester og verktøy tilpasset klima- og miljømål, og nye sirkulære reguleringer. Sirkulær finanskoalisjon ble etablert av Circular Norway i samarbeid med kunnskapspartnerne Finansforbundet og WWF Verdens naturfond. Deltagere fra finansnæringen i 2023-2024 er DNB, Fremtind, SpareBank1, Sparebanken Sør og Tryg.

Norsk finansnæring er i en tidlig fase av den sirkulære omstillingen, og de politiske rammene er fortsatt svake sammenlignet med EU. Selv om mange banker tilbyr grønne lån, er det imidlertid kun noen få banker som har produkter og tjenester som støtter sirkulære løsninger, for eksempel grønne eller bærekraftslinkede lån og obligasjoner med sirkulære komponenter eller reparasjonstjenester. Forsikringsselskapene tilbyr sirkulære forsikringsløsninger som innebærer reparasjon og gjenbruk ved skade. Enkelte europeiske finansinstitusjoner har de siste ti årene arbeidet kunnskapsbasert og målrettet for å utforske sirkulære muligheter. Her har det vært nyttig og viktig at norsk finansnæring kan kobles opp mot og lære fra aktører som har arbeidet med sirkularitet i flere år.

Sirkulær finanskoalisjon er den første samarbeidsarenaen som finansnæringen har på sirkulær økonomi.

Samfunnet skal omstilles til en mer sirkulær økonomi, og dette er en høyst aktuell og viktig tematikk som ikke er enkel å løse. Næringen har bruk for å forstå nåsituasjonen, men også inspirasjon til konkrete handlingspunkter som setter en retning for arbeidet.

Rapporten er sluttproduktet etter en rundebordserie med kunnskapsdeling. Likevel, er dette kun første fase av Sirkulær finanskoalisjon. Flere av de deltagende virksomhetene har vist interesse og entusiasme for å komme igang med å utvide Sirkulær finanskoalisjon til flere samarbeidsflater, som for eksempel regjeringens Klimapartnerskap. For øyeblikket arbeider vi med å utarbeide et verdiforslag for et felles prosjekt med bygg-, anlegg- og eiendomsnæringen som skal bruke veikartets handlingspunkter for å sette konkrete indikatorer for næringen som kan brukes inn i bank og forsikring sine produkter og tjenester for bygg.

Med andre ord, markerer etableringen av koalisjonen, og utarbeidelsen av veikartet, starten på et viktig bransjesamarbeid som skal resultere i innovering av finansnæringens måte å arbeide med sirkulær økonomi. Circular Norway står fortsatt som prosjektleder og er arrangør/tilrettelegger av dette samarbeidet.

Sammendrag av leveranser

Vi har levert følgende:

1. Skapt en samarbeidsarena som høyst sannsynligvis blir videreført og vil spille en nøkkelrolle i finansnæringen sin kompetanse og praktiske utarbeidelse av å skape nye finansprodukter.
2. Fire rundebord på 3 timer per rundebord, med kunnskapsutveksling fra fremoverlente aktører innen finans fra Europa, som for eksempel Rabobank, Intesa Sanpaolo, ABN Ambro, Omocom, Munich RE, KPMG Nederland og Circle Economy Consulting. Deltagere fra byggenæringen (Smedvig og Anvik Eiendom) deltok også for å dele sine erfaringer og behov innen sirkulær økonomi, samt deltagere fra Næringsdepartementet for å lytte til koalisjonen sine innspill om hvordan de kan tilrettelegge for sirkulær økonomi. Det ble sendt ut foreberedelsesnotater og oppsummeringer av tematikkene.
3. Det ble utarbeidet en hjemmeside for Sirkulær finanskoalisjon, se [hjemmeside](#).
4. Kunnskapsbygging om sirkulær økonomi: Alle deltagerne fikk tilgang til Circular Norway sitt E-læringskurs på Sirkulærøkonomi. Vi oppsummerte det vi hadde lært i felleskap.
5. For å øke forståelsen for nåsituasjonen i norsk finansnæring ble det gjennom Sirkulær finanskoalisjon gjennomført en spørreundersøkelse som omfattet 20 virksomheter fra finansnæringen: 13 banker, tre forsikringsselskaper, og fire investorer. Spørreundersøkelsen er gjengitt i rapporten: Veikart for sirkulær finansnæring 2.0.
6. Rapport: VEIKART FOR SIRKULÆR FINANSNÆRING 2.0

Sammendrag av rapporten: VEIKART FOR SIRKULÆR FINANSNÆRING 2.0

Finansnæringen spiller en avgjørende rolle i omstillingen til en sirkulær økonomi ved å vri kapitalen mot bærekraftige og sirkulære aktiviteter. Veikart for sirkulær finansnæring 2.0 er ment å inspirere bank, skadeforsikring og investeringer i denne omstillingen. Veikartet er bygget rundt fem pilarer med tilhørende handlingspunkter som skal vise retning, samt eksempler fra andre finansinstitusjoner. Veikartet er utformet for å harmonisere med eksisterende bærekraftsinitiativer, og strukturen er inspirert av Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) og Task Force on Nature-related Financial Disclosures (TNFD). Veikartet støtter arbeidet med Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), og den tilhørende standarden European Sustainability Reporting Standards (ESRS) E5 som setter kravene for ressursbruk og sirkulær økonomi.

Veikartet er bygget rundt fem pilarer med tilhørende handlingspunkter som skal vise retning, samt eksempler fra andre finansinstitusjoner. Den endelige rapporten er ca. 40 sider lang, og hvert handlingspunkt har derfor beskrevet i detalj eksempler på hvordan aktørene kan jobbe med dette handlingspunktet. rammer for at hver aktør kan utvikle sin egen tilnærming for å nå målet. Nedenunder er en oppsummering av Pilarene og de tilhørende handlingspunktene.

Pilar 1: Strategi og styring: Finansnæringen anbefales å integrere sirkulær økonomi i strategi og styringssystemer og koble dette tett opp mot andre strategier på klima og natur. Dette vil gi en klar retning og felles forståelse for å utvikle finansielle produkter og tjenester som støtter opp under en sirkulær økonomi. Styrende dokumenter bør definere mål, planer og tiltak. Det anbefales også

å involvere styret og ledelsen. Kompetansebygging og innovasjon i organisasjonen er nødvendig for å sikre en sirkulær praksis. Handlingspunkter:

- 1.1 Integreere sirkulær økonomi i strategi og styrings- systemer
- 1.2 Integreere sirkulær økonomi i handlingsplaner
- 1.3 Etablere kompetanse på sirkulær økonomi

Pilar 2: Risikostyring for sirkulær økonomi Finansnæringen anbefales å utvikle prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere både lineær- og sirkulær risiko for kunder, produkter og tjenester. For å lykkes er det avgjørende at vurdering av lineær- og sirkulær risiko sidestilles med andre risiko- typer som klima- og naturrisiko, samt tradisjonelle risikotyper som kredittrisiko og markedsrisiko. Handlingspunkter:

- 2.1 Utarbeide prosesser for lineær og sirkulær risikostyring
- 2.2 Utforske lineær risikoanalyse
- 2.3 Utforske sirkulær risikoanalyse

Pilar 3: Mål og indikatorer Finansnæringen anbefales å etablere ambisiøse mål som gir retning for deres arbeid med sirkulær økonomi. Målene bør støttes av kvalitative og kvantitative indikatorer for rapportering til ledelse, ansatte, aksjonærer og samfunnet, og fungere for å måle progresjon i forhold til nåsituasjonen. Dette kan inkludere mål for kundeportefølje, og arbeidet som gjøres for å hjelpe kunder i omstillingen til en sirkulær økonomi (kundeengasjement), samt effektmål. Mål og indikatorer er også sentrale i utviklingen av sirkulære finansielle produkter og tjenester. Handlingspunkter:

- 3.1 Definere ambisiøse mål for sirkulær økonomi
- 3.2 Teste ut rammeverk for å beregne og rapportere på sirkularitet
- 3.3 Utvikle og fastsette sirkulære indikatorer for næringer

Pilar 4: Sirkulær økonomi i produkter og tjenester Finansnæringen anbefales å integrere sirkulære prinsipper i produkter og tjenester for å opparbeide en sirkulær kundeportefølje. Dagens kundeportefølje må kartlegges, og en gap-analyse av produkter og tjenester bør gjennomføres for å forstå nåsituasjonen. Kompetansebygging og innovasjon innen finansnæringens produkter og tjenester er avgjørende for å levere løsninger som bidrar til å øke sirkulariteten i ulike sektorer og bransjer. Handlingspunkter:

- 4.1 Kategorisere kundene etter nivået av sirkularitet
- 4.2 Utvikle og tilby sirkulære finansprodukter og tjenester
- 4.3 Oppskalere og standardisere sirkulære finansprodukter og tjenester

Pilar 5: Tverrsektorielt partnerskap Samarbeid er sentralt i en sirkulær økonomi. Det er viktig å fortsette samarbeidet mellom bank, skadeforsikring og investeringer, med mål om å utvide Sirkulær finanskoalisjon til flere samarbeidsflater for å inkludere erfaringer fra utvalgte nøkkelindustrier. Regjeringen har etablert klima- partnerskap som en arena for strukturert dialog mellom staten og næringslivet på bransjenivå. Her bør finansnæringen være med. Handlingspunkter:

- 5.1 Utvide Sirkulær finanskoalisjon til flere samarbeidsflater
- 5.2 Felles prosjekt med bygg; anlegg- og eiendomsnæringen
- 5.3 Risikodeling mellom bank, forsikring og myndigheter

Utdrag fra deltakere i Sirkulær finanskoalisjon om Veikartet og koalisjonens arbeid

- Kristine Falkgård, Direktør Bærekraft i Fremtind: «Som stolt deltaker i Sirkulær Finanskoalisjon, ønsker vi som forsikringsforetak å spille en aktiv rolle i å fremme bærekraftig praksis i alle våre verdikjeder. Kunnskapsdeling, samarbeid og mangfoldige perspektiver fra nasjonale og internasjonale deltakere, har vært veldig verdifullt og inspirerende i utviklingen av det sirkulære veikartet. Dette veikartet er mer enn bare en plan; det er et praktisk verktøy med handlingspunkter som guider oss mot 2030.»

- Geir Bergskaug, Konsernsjef Sparebanken Sør: «Vår deltagelse i utviklingen av «Veikart for sirkulær finans» understreker vår tro på at finanssektoren er avgjørende for å forme en bærekraftig fremtid. Veikartet gir praktiske handlingspunkter som vil bistå finansbransjen mot mer bærekraftige praksiser. På denne måten er «Veikart for sirkulær finans» et aktivt skritt mot en mer sirkulær økonomi.»
- Camilla Frimodt Nielsen, Head of Sunstainability & ESG, Tryg: «Sirkulært veikart legger føringer for hvordan vi skal synliggjøre og jobbe for å lykkes med omstillingen.»
- Espen Kjølberg, Administrerende direktør i SpareBank1 Utvikling: «Som alltid er veien fra ord til handling krevende. Rapporten viser at det finnes vilje til endring, men at det fortsatt er en vei å gå før bransjen kan etablere gode kvalitative og kvantitative indikatorer. Å enes om felles mål er viktig for å skape felles forståelse, og for å bidra til et godt datagrunnlag som kan fungere som beslutningsstøtte for finansbransjen.»

Resultater: Hvilke resultater ble oppnådd? Hvordan er og/eller planlegges resultatene utnyttet? Hvilken betydning har prosjektet hatt eller ventes å ha for kontraktspartner?

- **Lanseringen av veikartet skjedde på Den Store Sirkulærkonferansen i Asker 14. mai. 2024**
Programmet var som følger:

Presentasjon av Veikart for sirkulær finans 2.0

Alexander Christiansen, leder Circular Norway

Karoline Andaur, generalsekretær WWF Verdens naturfond

Arne Fredrik Håstein, nestleder Finansforbundet

Konkrete Eksempler på sirkulær finans fra bank og forsikring

Mari Gulsvik Næss, DnB

Mathilde Sørensen, Fremtind

Paneldebatt: Sirkulær finans Arne Fredrik Håstein (Finansforbundet), Karoline Andaur (WWF Verdens naturfond), Jostein Damminge (Tryg), Simen Kristiansen (Sparebank1)

- Veikartet planlegges å brukes aktivt i kommunikasjon om finansnæringens rolle og videre arbeid for å vri kapitalen mot en sirkulær økonomi. For eksempel, skal veikartet presenteres på Arendalsuka.
- En av pilarene i veikartet handler om samarbeid. Denne delen skal videreføres. For øyeblikket arbeider vi med å utarbeide et verdiforslag for et felles prosjekt med bygg-, anlegg- eiendomsnæringen som skal sette konkrete indikatorer for næringen som kan brukes inn i bank og forsikring sine produkter og tjenester for bygg.
- Rapporten og opprettelsen av Sirkulær finanskoalisjon har satt Circular Norway på kartet som en nøkkelfasilitator for utvikling av kompetanse og samarbeid i finansnæringen mot konkret endring. Med veikartet og rundebordsserien fra 2023, har et betydningsfullt arbeid blitt igangsatt.

Policyimplikasjoner og -relevans: Er det noen resultater fra prosjektet som kan ha policyimplikasjoner og/eller vurderes som policyrelevante?

Det sirkulære veikartet, og generelt omstillingen til en sirkulær økonomi, fungerer best når regulatoriske krav, rammeverk, og insentiver, samt offentlige innkjøp og investeringer, peker i samme retning. Myndighetene kan fremskynde omstillingen ved å tilrettelegge for åpenhet, digitalisering og risikoavlastning. Avslutningsvis i veikartet har vi inkludert en liste med konkrete anbefalinger til myndighetene, betraktet som et vesentlig skritt for å realisere veikartetets fulle potensial.

Rapporter og publikasjoner:

Circular Norway, Finansforbundet og WWF (2024): Veikart for sirkulær finansnæring 2.0.

Allmennrettet kunnskapsformidling: Regelverket for Finansmarkedsfondet forutsetter at det – for forskningsprosjekter – skrives en kortfattet presentasjon av prosjektet, i form av en artikkel på inntil fem sider, hvor (resultater av) prosjektet presenteres på en lett tilgjengelig måte. Denne presentasjonen forutsettes å inngå som vedlegg til sluttrapporten.

Presseomtale: Kopi av eventuell presseomtale av prosjektet forutsettes vedlagt sluttrapporten. Det er stor interesse for Sirkulær finanskoalisjon.

- Finanswatch: [Etablerer sirkulær finanskoalisjon](#)
- Circular Norway: [Finansforbundet, WWF Verdens naturfond og Circular Norway etablerer sirkulær finanskoalisjon](#)
- Arrangementet [Hvordan kan bankene skape sirkulær økonomi](#) på Arendalsuka sammen med Jan Chr Vestre og flere aktører fra Sirkulær finanskoalisjon. Her er omtale av paneldebatten: [Bankene viktige klimahjelpere](#).
- Bankshift artikkel om veikartet: <https://www.bankshift.no/nyheter/fem-pilarer-skal-legge-foringen-for-en-mer-sirkulaer-finansnaering/327482>
- Veikart for sirkulær finansnæring 2.0 blir lansert 14. mai 2024. Det forventes presseomtale om arbeidet etter den tid. Vi har ambisjoner om å skrive kronikk om finansnæringens rolle i en sirkulær økonomi i en større avis.

Kontraktspartners sluttvurdering:

I hvilken grad svarte prosjektet til de forventninger som opprinnelig ble lagt til grunn?

Vi mener at vi har gjennomført handlingspunktene fra søknaden og nådd målene. I søknaden ble det spesifisert at vi skulle gjennomføre:

- «Sirkulær finans er en samarbeidsarena hvor bank, forsikring og investeringopparbeider kompetanse om sirkulær økonomi som danner grunnlaget for utvikling av sirkulære produkter og tjenester». Dette har blitt gjennomført.
- En spørreundersøkelse. Denne er gjennomført og gjengitt i rapporten.
- Nettside om sirkulær finans: <https://www.circularnorway.no/sirkul-finanskoalisjon>
- Fem rundebord med nøkkelaktører: Vi hadde fire rundebord på tre timer, samt et oppstartsmøte og lansering (totalt fem). Da vi opprinnelig hadde fem rundebord, var den planlagte tidsrammen for rundebordene på 1-2 timer. Vi ble enige sammen med aktørene at det var mer effektivt å ha fire halv-dags rundebord.
- Tematikken som ble drøftet i søknaden har blitt dekket i rundebordene. Vi ser på status for bank, forsikring og investering i Norge og Europa, og legger føringer for arbeid med – og mål for Veikartet 2.0.
  - Oppstartsmøte: Drøfte koalisjonens mål og skape en felles forståelse for sirkulærøkonomi, utfordringer og muligheter.
  - Rundebord 1: Koble sirkulær økonomi og klima- og miljømål. Det første målet til koalisjonen var å spesifisere koblingene mellom sirkulær økonomi og eksisterende miljømål: klimaendringer, tap av biologisk mangfold og forurensning. Her vektlegges nasjonale klima -og miljømål, men også mål som selskaper setter, som for eksempel science-based targets for climate og science-based targets for nature.
  - Rundebord 2: Gi forståelse av EUs og Norges reguleringer. EUs regelverksutvikling setter premissene for norsk finansnæring. Vi gjennomgikk nye sirkulære krav og reguleringer. Det ble lagt stor vekt på de tre hovedelementene i EUs rammeverk for bærekraftig finans: EUs taksonomi; offentliggjøring (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD); verktøy (standarder, referanse- verdier).
  - Rundebord 3: Utforske kvalitative og kvantitative indikatorer. Bærekraftsrapportering vinner terreng, men jungelen av reguleringer og standarder vokser stadig. De siste årene har flere internasjonale sirkulære rammeverk blitt lansert, men fortsatt er det uklart om

definisjoner og valg av sirkulære indikatorer. Vi skapte en forståelse for datagrunnlag, og for hvordan kvalitative og kvantitative sirkulære indikatorer kan bidra til beslutningsstøtte for bank, forsikring og investering.

- Rundebord 4: Videreutvikle forståelsen av lineær risiko Risikostyring er en sentral del av finansnæringens samfunnsoppdrag, og en viktig faktor for å ivareta stabilitet, konkurransekraft og forsyningssikkerhet. Koalisjonen gjennomgikk konseptene lineær og sirkulær risiko. De kortsiktige og langsiktige konsekvensene må utredes for å forstå hvordan disse påvirker virksomheter og finansnæringen.
- Veikart Sirkulær finans 2.0: Veikartet er lansert.
- Konferanse: Veikartet ble lansert på Den Store Sirkulær Konferansen i Asker, med omtrent 300 deltagere (<https://www.sirkulaerkonferansen.no/program>) .

I hvilken grad har prosjektet bidratt til Finansmarkedsfondets formål om økt kunnskap om og forståelse for finansielle markeders virkemåte, samt større innsikt og bevissthet med hensyn til etikk på finansmarkedsområdet? Er det andre forhold eller erfaringer kontraktspartner ønsker å informere om?

- Samarbeid og kompetanseheving innen ulike sentrale tematikker innen sirkulær økonomi.
- Samtale mellom bank og forsikring om sirkularitet og veien videre mot 2030.
- Lære fra eksempler i Europa.
- Sirkulær økonomi er et viktig verktøy for å oppnå bærekraft, og er dermed også et sentralt emne innen etikk på finansmarkedsområdet.

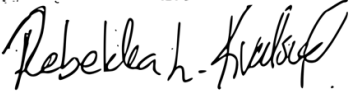
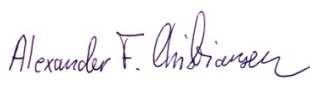
Økonomi:

Utgifter (1000 kroner)			Inntekter (1000 kroner)			
	Budsjett	Regnskap		Budsjett	Regnskap	
Administrasjon/prosjektledelse	30	30	Finansmarkedsfondet	220	220	
Andre personalkostnader	550	750	Andre offentlige midler			
Innkjøpte tjenester	50	50	Finansiering fra utlandet			
Utstyr			Egne midler		200	
Andre kostnader			Andre private midler	410	410	
Sum	630	830	Sum	630	830	

Andre private midler: Deltagerne i Sirkulær finanskoalisjon har bidratt med: DNB, Fremtind, SpareBank1, Sparebanken Sør og Tryg har bidratt med kr. 72 000. Finansforbundet har bidratt med kr. 50 000 som medarrangør. Totalt private midler kr. 410 000.

Er det vesentlige avvik mht prosjektkostnader og/eller -finansiering? Da prosjektperioden ble skjøvet på medførte dette en merkostnad på kr. 200 000 som ble dekket av Circular Norway.

Finansmarkedsfondet kan kreve at prosjektansvarlig legger frem et mer detaljert prosjektrekskap, og kan også kreve revisorattestasjon av regnskapet.

Dato 14.05.2024	Rebekka Løken Kvalsund	Alexander F. Christiansen
14. 05. 2024	Prosjektleder 	Prosjektansvarlig

Sluttrapport Sirkulær finanskoalisjon

Prosjektnummer	341534
Prosjekttittel	Sirkulær finans – veikart for å lykkes med omstilling for bank, forsikring og investering
Prosjektleder	Rebekka L. Kvalsund
Kontraktspartner	Circular Norway
Prosjektperiode	01.04.2023 til 15.05.2024

Sammendrag av sirkulær finanskoalisjon

Sirkulær finanskoalisjon er en banebrytende samarbeidsarena hvor deltagere fra bank, forsikring og investeringer opparbeider kompetanse for å utvikle sirkulære produkter, tjenester og verktøy tilpasset klima- og miljømål, og nye sirkulære reguleringer. Sirkulær finanskoalisjon ble etablert av Circular Norway i samarbeid med kunnskapspartnerne Finansforbundet og WWF Verdens naturfond. Deltagere fra finansnæringen i 2023-2024 er DNB, Fremtind, SpareBank1, Sparebanken Sør og Tryg.

Norsk finansnæring er i en tidlig fase av den sirkulære omstillingen, og de politiske rammene er fortsatt svake sammenlignet med EU. Selv om mange banker tilbyr grønne lån, er det imidlertid kun noen få banker som har produkter og tjenester som støtter sirkulære løsninger, for eksempel grønne eller bærekraftslinkede lån og obligasjoner med sirkulære komponenter eller reparasjonstjenester. Forsikringsselskapene tilbyr sirkulære forsikringsløsninger som innebærer reparasjon og gjenbruk ved skade. Enkelte europeiske finansinstitusjoner har de siste ti årene arbeidet kunnskapsbasert og målrettet for å utforske sirkulære muligheter. Her har det vært nyttig og viktig at norsk finansnæring kan kobles opp mot og lære fra aktører som har arbeidet med sirkularitet i flere år.

Sirkulær finanskoalisjon er den første samarbeidsarenaen som finansnæringen har på sirkulær økonomi. Samfunnet skal omstilles til en mer sirkulær økonomi, og dette er en høyst aktuell og viktig tematikk som ikke er enkel å løse. Næringen har bruk for å forstå nåsituasjonen, men også inspirasjon til konkrete handlingspunkter som setter en retning for arbeidet.

Rapporten er sluttproduktet etter en rundebordserie med kunnskapsdeling. Likevel, er dette kun første fase av Sirkulær finanskoalisjon. Flere av de deltakende virksomhetene har vist interesse og entusiasme for å komme igang med å utvide Sirkulær finanskoalisjon til flere samarbeidsflater, som for eksempel regjeringens Klimapartnerskap. For øyeblikket arbeider vi med å utarbeide et verdiforslag for et felles prosjekt med bygg-, anlegg- og eiendomsnæringen som skal bruke veikartetets handlingspunkter for å sette konkrete indikatorer for næringen som kan brukes inn i bank og forsikring sine produkter og tjenester for bygg.

Med andre ord, markerer etableringen av koalisjonen, og utarbeidelsen av veikartet, starten på et viktig bransjesamarbeid som skal resultere i innovering av finansnæringens måte å arbeide med sirkulær økonomi. Circular Norway står fortsatt som prosjektleder og er arrangør/fasilitator av dette samarbeidet.

Sammendrag av leveranser

Vi har levert følgende:

1. Fire rundebord på 3 timer per rundebord, med kunnskapsutveksling fra fremoverlente aktører innen finans fra Europa, som for eksempel Rabobank, Intesa Sanpaolo, ABN Ambro, Omocom, Munich RE, KPMG Nederland og Circle Economy Consulting. Deltagere fra

byggenæringen (Smedvig og Anvik Eiendom) deltok også for å dele sine erfaringer og behov innen sirkulær økonomi, samt deltagere fra Næringsdepartementet for å lytte til koalisjonen sine innspill om hvordan de kan tilrettelegge for sirkulær økonomi. Det ble sendt ut foreberedelsesnotater og oppsummeringer av tematikkene.

2. Sirkulær finanskoalisjon har en [hjemmeside](#).
3. Kunnskapsbygging om sirkulær økonomi: Alle deltagerne fikk tilgang til Circular Norway sitt E-læringskurs på Sirkulærøkonomi. Vi oppsummerte det vi hadde lært i felleskap.
4. For å øke forståelsen for nåsituasjonen i norsk finansnæring ble det gjennom Sirkulær finanskoalisjon gjennomført en spørreundersøkelse i januar 2024, som omfattet 20 virksomheter fra finansnæringen: 13 banker, tre forsikringselskaper, og fire investorer. Spørreundersøkelsen er gjengitt i rapporten: Veikart for sirkulær finansnæring 2.0.
5. Skapt en samarbeidsarena som høyst sannsynligvis blir videreført og vil spille en nøkkelrolle i finansnæringen sin kompetanse og praktiske utarbeidelse av å skape nye finansprodukter.
6. Rapport: VEIKART FOR SIRKULÆR FINANSNÆRING 2.0
7. Lansering: DSSK 14.mai 2024.

Sammendrag av Agenda for Rundebord 1-4

Vi har sendt ut notater om tematikken i forkant av rundebordene sammen med Agenda. I tillegg sendte vi ut oppsummeringsnotater. Nedenunder et utvalg av Agenda og oppsummering fra hvert rundebord. Det originale dokumentet med alle notatene som har blitt sendt ut er på 60 sider.

Rundebord 1: Koble sirkulærøkonomi og klima- og miljømål

Kjøreplan for dagen	Oppsummering av notatet
DEL 1: Velkommen	For å lykkes med klima og miljømål har Europa et mål om å skape en sirkulær økonomi innen 2050. Finansnæringen må nå sikre at det finnes kompetanse om sirkulær økonomi og sirkulære forretningsmodeller i bank, forskning og investering. Nederland er blant de landene som har kommet lengst med omstillingen, og basert på innspill fra rundebord 1 har disse tiltakene bidratt til at de har lykkes:
08:30 – 09:00 Frokost <ul style="list-style-type: none"> • Vi serverer en lett frokost	<ul style="list-style-type: none"> • Øke kompetansen om sirkulær økonomi<ul style="list-style-type: none"> ◦ Circular desk, kundeopplæring og intern opplæring ◦ Nasjonal og internasjonal nettverk for S&B kompetanse ◦ Dele R-rammeverket for felles forslåelse internt og eksternt
09:00 – 09:30 Introduksjon fra arrangørene <ul style="list-style-type: none"> • Velkommen og introduksjon fra arrangørene • Introduksjonsrunde av deltagere og forentningsaktivitet • Dagens formål og leveranser; hva ønsker vi å ta med oss i slutten av rundebordet? • Vi kobler sirkulærøkonomi med fototrykk, klima- og miljømål	<ul style="list-style-type: none"> • Sette målfall<ul style="list-style-type: none"> ◦ Sette mål om andel sirkulære lån ◦ Kategorisere kunder etter omstillingsgrad (1 til 3) ◦ Minimumskrav for finansinstitusjoner
DEL 2: Presentasjoner og dialog med eksterne eksperter	<ul style="list-style-type: none"> • Finansiere sirkulære forretningsmodeller<ul style="list-style-type: none"> ◦ Circular Business Challenges ◦ Gjennom og sirkulære obligasjoner ◦ Forskning viser: Branskesammenheng mellom graden av sirkularitet i selskaper og deres reduserte sannsynlighet for å misligholde gjeld
09:30 – 10:00 Rabobank <ul style="list-style-type: none"> • Tommy Keune presenterer Rabobank sitt arbeid med sirkulærøkonomi • Det blir satt av ca. 15 minutter etter presentasjonen til å stille spørsmål og diskusjon	<ul style="list-style-type: none"> • Redusere risiko<ul style="list-style-type: none"> ◦ Koble risikoer for å redusere risiko (ved lån) ◦ Risikoløsning med andre aktører i markedet ◦ Utløkke finansieringsprodukter som svarer på leie fremfor kjøp ◦ Inkorporere S&B og S&B i selskapers strategier ◦ Opprette sirkulært fond som bidrar til fordelt risiko
10:00 – 10:10 PAUSE <ul style="list-style-type: none"> • Det serveres kaffe og drikk ☕	<ul style="list-style-type: none"> • Motivere omstilling i ulike næringer<ul style="list-style-type: none"> ◦ Eterspørre datagrunnlag som viser klima- og naturvernlig praksis (som ombråk) ◦ Gjennom obligasjoner ◦ Sirkulære målsettinger innenfor ulike sektorer
10:10 – 10:40 Bocconi Universitet <ul style="list-style-type: none"> • Claudio Zara presenterer en analyse av risikoprofilen til børsnoterte sirkulære selskaper • Det blir satt av ca. 10 minutter etter presentasjonen til å stille spørsmål og diskusjon	
10:40 – 10:55 Science Based Targets for Nature <ul style="list-style-type: none"> • Miriam van Gool presenterer SBTs-N og hvordan det kan brukes av finanssektor • Det blir satt av ca. 5 minutter til spørsmål ved behov.	
10:55 – 11:05 PAUSE <ul style="list-style-type: none"> • Det serveres kaffe og frukt ☕	
DEL 3: Gruppeoppgave	
11:05 – 11:35 Gruppearbeid <ul style="list-style-type: none"> • Inndeling av grupper • Arrangørene presenterer gruppeoppgaven • Gruppene løser oppgaven, deler innsett og diskuterer løsninger.	

Rundebord 2: Norske og europeiske sirkulære reguleringer

Bakgrunnsinformasjon Rundebord 2:	Oppsummering av notatet
Norske og europeiske sirkulære reguleringer	
Når: Mandag 16. oktober, kl 09:00 – 12:00 Hvor: Finansforbundet i Drøning Eufemias gate 16, 0191 Oslo. Billett: Fri billett er kostnadsfritt for registrering i resepsjonen. Vi serverer kaffe og frokost fra kl. 08:30	
Temu: Rundebord 1 ble avsluttet med en enighet om å spisse tematikken for Rundebord 2. Derfor ble byggenæringen valgt som fokussektor for Rundebord 2.	
Program	
08:30 Frokost	
09:00 Del 1: Introduksjon til EU's nye krav <ul style="list-style-type: none"> • Velkommen og intro om dagens tema og formål • Oversikt over EU's regelverk • Oppdåkk i byggenæringen	Sirkulær økonomi (S&B) AMO <ul style="list-style-type: none"> • Hovedopplæring for å fremme sirkulære perspektiver på tvers av deltagere<ul style="list-style-type: none"> ◦ «Gått» sirkulære begreper, som kompetanse og samarbeidsarena • Har deltakeren noen typer sirkulære forretningsmodeller som brukes for å gjøre sirkulære lån? • AMO AMO har finansiert sirkulære forretningsmodeller med 2 milliarder i EKD<ul style="list-style-type: none"> ◦ I tillegg er 3,5 milliarder innen 2024 • Kjøpskraft som støtte til omstillingen med en interessebetalt rdp 40-50 en oppskudd • Kjøpskraft som støtte til omstillingen med en interessebetalt rdp 40-50 en oppskudd • Impact Finance • Utviklingen innen miljøfinansiering med 3 spillere aktører fra finansnæringen
09:30 Del 2: Presentasjoner og dialog med eksterne eksperter	Sirkulær økonomi (S&B) AMO <ul style="list-style-type: none"> • EU-reguleringen CSRD kan betyde den store fordelen for sirkulær økonomi • Hva er andel av sirkulære lån og er relatert til nye bygg og eksisterende virksomheter • Banker har utfordringer med tanke på hvor omstillingen rapportering<ul style="list-style-type: none"> ◦ 200-300 kundes oppgjør ◦ Kun 7-8 oppgjør innenfor har kapasitet til å håndtere administrative byrden. • Mange av disse kundene trenger og allerede av rapportering til de digitale lagene for bygg • Sirkulære modeller er ikke ferdig utviklet innenfor eksisterende modeller - med andre ord. Problemet er at det er veldig lite som har vært utviklet data på dette området.
10:15 Pause	AMO Eiendom og Smedvig <ul style="list-style-type: none"> • Ønsker mer helhetlige tilrettelegginger til klima- og miljø, spenningsspele av ombråk som et viktig verktøy for CO2 reduksjon<ul style="list-style-type: none"> ◦ Ønsker krav om ombråk som instrument fra finansnæringen ◦ Hva kan finansnæringen gjøre for å bidra til å være effektiv? • Ombråk av materialer bør bli anerkjent som grunn finansiering og kan brukes som argument for å tilrettelegge finansiering. • Per dag er ikke grønne lån langsomt som en god nok gjord
10:30 Del 3: Erfaringer fra byggenæringen <ul style="list-style-type: none"> • Jøne Vestad, daglig leder, Anvik Eiendom<ul style="list-style-type: none"> ◦ I prosess med å utvikle sirkulære ombråk og mangel på intensiver for sirkularisering • Jens Kristian Reiss, Finance Manager, Smedvig Eiendom<ul style="list-style-type: none"> ◦ Regulator og finansregulativ relevant for sirkularisering	Finansnæringen <ul style="list-style-type: none"> • Lansering av et endelig mål for sirkulær økonomi • Utløkke til alle for alle oppgjør (gjennom 3-5 om et samarbeid med myndighetene) • Mange relevante ombråk som har blitt gjennomført? • Vi trenger en kvantitet til de andre, og en handlingsplan til oss selv, hvor mye kan finansnæringen ta på seg rapportering? • Utvikle av Green Taxonomies • Spørsmål (Kvalitet) hvordan finansnæringen kan bidra og brukes i forhold til egne vilkår og behov - behov for ytterligere detaljering i økonomien, spesielt når det gjelder finansiering av ombråk • «Gjøre av ombråk» bli forstått som en viktig del av å bringe inn mer prosess og kvalitet
11:00 Del 4: Gruppearbeid <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan bør produkter og tjenester utformes ift sirkulær økonomi? • Hvilke konkrete kriterier / krav bør bank og forsikring innføre? • Hva trenger av dokumentasjon på nye sirkulære krav? • Hvordan kan finansnæringen skape og stimulere en felles forståelse av sirkulær økonomi? • Hvilke forberedelser har finansnæringen til norske myndigheter?	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan er ombråk tilgjengelige for produkter og tjenester og rapportering? I tillegg til skatte oppsett, hva som kan bli en mer sirkulær innretning • Materialer, utvinnings og omstilling og utretning for de beste
11:50 Oppsummering av dagen	
12:00 Avslutter	

Rundebord 3: Sirkulære kvantitative og kvalitative indikatorer

Bakgrunnsinformasjon Rundebord 3: Sirkulære kvantitative og kvalitative indikatorer

Når: Onsdag 22. november, kl. 12:00–15:00.
Hvor: Finansforbundet | Dronning Eufemias gate 16, 0191 Oslo. Eivind Friis Hamre er kontaktperson for registrering i resepsjonen.

Program

12:00 Del 1: Introduksjon om indikatorer og det sirkulære veikartet

- Velkommen og intro om dagens tema og formål
- Sirkulære kvantitative og kvalitative indikatorer
- Arrangørene viser skissen til det sirkulære veikartet for finansnæringen

12:30 Del 2: Presentasjoner og samtale med Intesa Sanpaolo

- Presentasjon fra Circular Economy Desk til Intesa Sanpaolo
- Paneldebatt: Q&A med Andrea La Scala (Circular Economy Advisory and Financing Specialist) og Carlo Cavodon (Circular Economy Advisory and Financing Senior Specialist)

13:15 Kaffepause

13:30 Del 3: Presentasjon og samtale med KPMG Nederland

- Presentasjon fra Suzanne Kupier (Director KPMG Sustainability team)
- CSRD og koblingen til CTI (Circular Transition Indicators)

14:00 Del 4: Erfaringer fra Munich RE

- Munich RE, Stephan Leser (Senior Underwriter Green Tech Solutions & Product Lead Circular Economy)
- Ressursnettverket som risikoredusering i sirkulære prosjekter

14:20 Del 5: Gruppesamtale

- Hvilke indikatorer for å evaluere selskapers sirkularitet er mest relevante?
- Kan noen av indikatorene vi har blitt kjørt med bli bruk umiddelbart?
- Hvilke tiltak kan finansinstitusjoner bruke for å oppmuntre til bruk av sirkulære indikatorer blant kunder?
- Hvordan og når kan sirkulære indikatorer integreres i produkter og tjenester?
- Hvilke konkrete kriterier / krav bør bank og forsikring innføre?

14:55 Oppsummering av dagen

15:00 Avslutter

Oppsummering av Notatet

Introduksjon til Sirkulære Indikatorer fra Circular Norway

- Et nytt rammeverk for bærekraftig finans inkluderer taksonomien, CSRD og SFDR. Reguleringsene er snart sammenknyttet (se illustrasjon 1).
- ESR5 E5 er det ca. 44 datapunktene til å dose er ca. 35 kvalitative og ca. 29 kvantitative.
- Indikatorer kan hjelpe å svare ut de ulike rapporteringskravene.
  - Det er mange ulike indikatorer (se illustrasjon 2).
  - CTI har felt oppmerksomhet for å impliserte CSRD-kravene på en god måte.
- Status: alle i kovalipsonen har gjennomført eller er i prosess med dobbel uverifiserte analyse.
- Enighet om at annen i CSRD ikke er særlig intuitive.

Sirkulær økonomi i Intesa Sanpaolo

- Intesa ser på sirkulær økonomi som "en del av sitt DNA".
- Den sirkulære reisen begynte i 2015, markert av samarbeidet med EME.
  - Fikk støtte på høyt nivå (topplevelsen) i banken fra starten av. Dette har vært viktig.
  - Fikk støtte for å etablere et strategisk klynke, strategi, forretningsplanen og tjenester.
- Bankens SFDR er et strategisk valg som kan posisjonere dem godt i fremtiden. "er med på å endre markedet og omdefinere tilværelsen til verdiskaping".
- Ser på SFDR som en driver for å oppnå mål for klima og natur og redusere lineær risiko.
- Bruker poengsummetilnær for å analysere bærekraftsprofilen til kundene.
  - 100 ulike KPI'er som dekker sirkulær økonomi, klimainngreder, biodiversitet, og mer.
  - Bankens har delt opp arbeidet med SFDR i 3.
  - Finansiell arbeid (Sirkulært plattform på 8 milliarder Euro tilgjengelig for alle selskaper som matter et sett med kriterier som de-urviklet i samarbeid med EME)
  - Sirkulær økonomi Lab (Aldgiving)

Sirkulære indikatorer: om koblingen mellom CTI og CSRD fra KPMG

- Circular Transition Indicators (CTI): kvantitative analyse basert på vurdering av materialstrømmer og indikatorer for ressurseffektivitet og verdiskaping.
- Du kan lese brukermanualen for den siste versjonen av CTI (CTI v4) her: [CTI brukermanual](#)
  - Manualen inkluderer detaljer om metodikk, utvalg og forklaringer.
- Sammenheng mellom CTI og CSRD: Tallene fra trinn 1-4 fungerer som datagrunnlag for trinn 5-7 om å etablerte retningslinjer, fastsette mål og definere handlinger.
  - Gi mulighet for selskaper å analysere resultatene av sine tiltak innen sirkulær økonomi, prioritere handlinger basert på identifiserte risikoer og muligheter.
- Suzanne delte noen relevante lenker med oss under spørsmål som kom i Q&A delen.

Munich RE om ressurser for å dele på risiko

- Muligheter finansiering av nye teknologier med forsikringsløsninger som overfører teknologiskrisiko fra investorens balanse til Munich RE sin balanse i høyrisiko investeringer.
- Har et spesialisert team som jobber med grunn teknologi og sirkulær økonomi.

Gruppesamtale

- Diskusjon om verktøy og behov for indikatorer som støtter rapporteringsarbeidet
- Bygg og Endom: Et område finansnæringen påvirker mye. Det er ikke lett å gå foran å sette krav eller sette utlån. Myndighetene må på banen og bidra til å sette klare krav og en retning for byggenæringen.
- Diskusjon om pilot for byggenæringen hvor vi involverer myndigheter og aktører fra byggenæringen.

Rundebord 4: Videreutvikle forståelsen av lineær risiko

Bakgrunnsinformasjon Rundebord 4: Videreutvikle forståelsen av lineær risiko

Når: Tirsdag 14. desember, kl. 09:00–12:00.
Hvor: Finansforbundet | Dronning Eufemias gate 16, 0191 Oslo. Eivind Friis Hamre er kontaktperson for registrering i resepsjonen.
Vi serverer kaffe og boller fra kl. 08:30.

Tema:

- **Lineær risiko:** Risikofaktor er en sentral del av finansnæringens samfunnsoppdrag, og en viktig faktor for å bevare stabilitet, konkuransedyktighet og fornyingsdyktighet. Koalisjonen vil i dette rundebordet videreutvikle forståelsen av konseptet lineær risiko. De bærekraftige og langsigtede konsekvensene av lineær risiko vil utredes for å forstå hvordan disse påvirker virksomheter og finansnæringen.
- **Rapport:** Rapporten med arbeidet til Det Sirkulære Veikartet 2.0 vil lanseres i første kvartal 2024. Vi drøfter veikartetens innhold og forslag til anbefalinger til myndighetene.

Program

08:30 Frokost

09:00 Velkommen

Introduksjon til dagens tema og formål

09:05 Del 1: Sirkulær forskning og risiko

- Ola Løwden Landeblom, CEO Omrono
- Rengning av risiko i en sirkulær økonomi

09:30 Del 2: Lineær risiko

- Jacco Verstraeten, Director, Circle Economy Consulting
- Introduksjon til lineær risiko i hele verdikjeden

10:00 Pause

10:15 Del 3: Det sirkulære veikartet for finansnæringen

- Innhold i rapporten
- Presentasjonen er oppdatert veikart
- Innspill, endringer og forslag

11:00 Del 4: Anbefalinger til myndighetene

- Forslag til myndighetsbefalinger
- Formidling av myndighetsbefalinger
- Hvem står bak myndighetsbefalingerne?

12:00 Avslutter

Oppsummering av Rundebord 4

Del 1: Omrono, Ola Løwden Landeblom (CEO)

- Omrono tilbyr sirkulær forskning som bygger på videreutviklede Apher og datastrømme digitale prosesser som støtter utlån og kjøp.
- De bruker en avansert digitalt levert risikoanalyse og mikroforsikringer som støtter å forsikre en gjennomsnittlig kunde som blir brukt, transportert, tilgjengelig eller ligende.
- Omrono utfører hvordan de skal designe nye løsninger.
- Risikoanalyse og investering evaluering av ulike faktorer som påvirker sannsynligheten for en handling gjennom de forskjellige beslutningsfasene. Fokusert på å prioritere næringsmiddel. Målet er å maksimere bruksværdien, slik at verdifullt ender er alltid i bruk.

Del 2: Circle Economy, Jacco Verstraeten-Jochansen, Director Circle Economy Consulting

- Lineær risiko oppstår når en virksomhet benytter knappe og ikke-fornybare ressurser, prioriterer salg av nye produkter med lavt kvalitet, ikke prioriterer utslipp og investerer i lineære forretningsmodeller.
- Eksempler på lineær risiko
- TNFD LEAP (Disclose, Evaluate, Assess, Prepare) blir utviklet frem som et godt rammeverk for å beskrive hvordan man definerer ikke-finansiell, natur-relatert risiko på tvers av verdikjeden.

Del 3: Sirkulært veikart

- Alexander presenterte den nye skissen av det sirkulære veikartet.

Del 4: Myndighetsbefalinger

- Vi tok en runde rundt bordet og alle ga sine innspill. Repreranter fra næringsdepartementet deltok i gruppesamtalen.
- Det er behov for god data. Utfordringer med datafylling ble nevnt. Forståelse om at myndighetene kan skape en plattform med åpen tilgjengelig data fra CSRD rapportering.
- Manglende retningslinjer fra myndighetene på hva som skal prioriteres: næringer og faktorer.
- Ønske om et felles prosjekt med myndighetene i bygg og endom.
  - Ønske om å identifisere behov KPI'er for rapportering og beredningsstandarder.
  - Behov for hybridfinansiering, fond eller noe inspirert av skade-pool, for å dele på risiko og gi til et mindre bankable utlån.
  - Behov for handling fra finansnæringen, og skatte- og regnskapsincentiver for å gjøre rapporteringer om bruk av brukte eller nye utslipp.
  - Ønske om gjennom offentlig innlegg, utlån eller profesjonsutøver.
  - Ønske om tydelige krav for å skape et felles utgangspunkt for bærekraftige initiativer, slik at alle har det samme utgangspunktet (med plattformen).
  - Behov for å samle bransjeledere, etablere bransjeallianser og påleggspålegg.
  - Forståelse om regulatoriske som oppretter sirkulære forretningsmodeller og skaper "positive risiko", altså risiko for de som ikke velger sirkulære modeller.
  - Fremtidig av behovet for å skape fordelt og berevnet rundt lineær risiko.
  - Vektlegging av behovet for økonomisk innvedtligte reparasjons- og gjenbrukspraksiser, med myndighetenes ledelse gjennom offentlige innlegg.

Sammendrag av rapporten: VEIKART FOR SIRKULÆR FINANSNÆRING 2.0

Finansnæringen spiller en avgjørende rolle i omstillingen til en sirkulær økonomi ved å vri kapitalen mot bærekraftige og sirkulære aktiviteter. Veikart for sirkulær finansnæring 2.0 er ment å inspirere bank, skadeforsikring og investeringer i denne omstillingen. Veikartet er bygget rundt fem pilarer med tilhørende handlingspunkter som skal vise retning, samt eksempler fra andre finansinstitusjoner. Veikartet er utformet for å harmonisere med eksisterende bærekraftsinitiativer, og strukturen er inspirert av Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) og Task Force on Nature-related Financial Disclosures (TNFD). Veikartet støtter arbeidet med Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), og den tilhørende standarden European Sustainability Reporting Standards (ESRS) E5 som setter kravene for ressursbruk og sirkulær økonomi.

Veikartet er bygget rundt fem pilarer med tilhørende handlingspunkter som skal vise retning, samt eksempler fra andre finansinstitusjoner. Den endelige rapporten er ca. 40 sider lang, og hvert handlingspunkt har derfor beskrevet i detalj eksempler på hvordan aktørene kan jobbe med dette handlingspunktet. rammer for at hver aktør kan utvikle sin egen tilnærming for å nå målet. Nedenunder er en oppsummering av Pilarene og de tilhørende handlingspunktene.

Pilar 1: Strategi og styring: Finansnæringen anbefales å integrere sirkulær økonomi i strategi og styringssystemer og koble dette tett opp mot andre strategier på klima og natur. Dette vil gi en klar retning og felles forståelse for å utvikle finansielle produkter og tjenester som støtter opp under en sirkulær økonomi. Styrende dokumenter bør definere mål, planer og tiltak. Det anbefales også å involvere styret og ledelsen. Kompetansebygging og innovasjon i organisasjonen er nødvendig for å sikre en sirkulær praksis. Handlingspunkter:

- 1.1 Integrere sirkulær økonomi i strategi og styringssystemer
- 1.2 Integrere sirkulær økonomi i handlingsplaner
- 1.3 Etablere kompetanse på sirkulær økonomi

Pilar 2: Risikostyring for sirkulær økonomi Finansnæringen anbefales å utvikle prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere både lineær- og sirkulær risiko for kunder, produkter og tjenester. For å lykkes er det avgjørende at vurdering av lineær- og sirkulær risiko sidestilles med andre risikotyper som klima- og naturrisiko, samt tradisjonelle risikotyper som kredittrisiko og markedsrisiko. Handlingspunkter:

- 2.1 Utarbeide prosesser for lineær og sirkulær risikostyring
- 2.2 Utforske lineær risikoanalyse
- 2.3 Utforske sirkulær risikoanalyse

Pilar 3: Mål og indikatorer Finansnæringen anbefales å etablere ambisiøse mål som gir retning for deres arbeid med sirkulær økonomi. Målene bør støttes av kvalitative og kvantitative indikatorer for rapportering til ledelse, ansatte, aksjonærer og samfunnet, og fungere for å måle progresjon i forhold til nåsituasjonen. Dette kan inkludere mål for kundeportefølje, og arbeidet som gjøres for å hjelpe kunder i omstillingen til en sirkulær økonomi (kundeengasjement), samt effektmål. Mål og indikatorer er også sentrale i utviklingen av sirkulære finansielle produkter og tjenester. Handlingspunkter:

- 3.1 Definere ambisiøse mål for sirkulær økonomi
- 3.2 Teste ut rammeverk for å beregne og rapportere på sirkularitet
- 3.3 Utvikle og fastsette sirkulære indikatorer for næringer

Pilar 4: Sirkulær økonomi i produkter og tjenester Finansnæringen anbefales å integrere sirkulære prinsipper i produkter og tjenester for å opparbeide en sirkulær kundeportefølje. Dagens kundeportefølje må kartlegges, og en gap-analyse av produkter og tjenester bør gjennomføres for å forstå nåsituasjonen. Kompetansebygging og innovasjon innen finansnæringens produkter og tjenester er avgjørende for å levere løsninger som bidrar til å øke sirkulariteten i ulike sektorer og bransjer. Handlingspunkter:

- 4.1 Kategorisere kundene etter nivået av sirkularitet
- 4.2 Utvikle og tilby sirkulære finansprodukter og tjenester
- 4.3 Oppskalere og standardisere sirkulære finansprodukter og tjenester

Pilar 5: Tverrsektorielt partnerskap Samarbeid er sentralt i en sirkulær økonomi. Det er viktig å fortsette samarbeidet mellom bank, skadeforsikring og investeringer, med mål om å utvide Sirkulær finanskoalisjon til flere samarbeidsflater for å inkludere erfaringer fra utvalgte nøkkelindustrier. Regjeringen har etablert klima- partnerskap som en arena for strukturert dialog mellom staten og næringslivet på bransjenivå. Her bør finansnæringen være med. Handlingspunkter:

- 5.1 Utvide Sirkulær finanskoalisjon til flere samarbeidsflater
- 5.2 Felles prosjekt med bygg; anlegg- og eiendomsnæringen
- 5.3 Risikodeling mellom bank, forsikring og myndigheter

Utdrag fra deltakere i Sirkulær finanskoalisjon om Veikartet og koalisjonens arbeid

- Kristine Falkgård, Direktør Bærekraft i Fremtind: *«Som stolt deltaker i Sirkulær Finanskoalisjon, ønsker vi som forsikringsforetak å spille en aktiv rolle i å fremme bærekraftig praksis i alle våre verdikjeder. Kunnskapsdeling, samarbeid og mangfoldige perspektiver fra nasjonale og internasjonale deltakere, har vært veldig verdifullt og inspirerende i utviklingen av det sirkulære veikartet. Dette veikartet er mer enn bare en plan; det er et praktisk verktøy med handlingspunkter som guider oss mot 2030.»*
- Geir Bergskaug, Konsernsjef Sparebanken Sør: *«Vår deltagelse i utviklingen av «Veikart for sirkulær finans» understreker vår tro på at finanssektoren er avgjørende for å forme en bærekraftig fremtid. Veikartet gir praktiske handlingspunkter som vil bistå finansbransjen mot mer bærekraftige praksiser. På denne måten er «Veikart for sirkulær finans» et aktivt skritt mot en mer sirkulær økonomi.»*
- Camilla Frimodt Nielsen, Head of Sunstainability & ESG, Tryg: *«Sirkulært veikart legger føringer for hvordan vi skal synliggjøre og jobbe for å lykkes med omstillingen.»*
- Espen Kjølberg, Administrerende direktør i SpareBank1 Utvikling: *«Som alltid er veien fra ord til handling krevende. Rapporten viser at det finnes vilje til endring, men at det fortsatt er en vei å gå før bransjen kan etablere gode kvalitative og kvantitative indikatorer. Å enes om felles mål er viktig for å skape felles forståelse, og for å bidra til et godt datagrunnlag som kan fungere som beslutningsstøtte for finansbransjen.»*

Veien videre

Deltagerne i Sirkulær finanskoalisjon har vist entusiasme for å finne gode løsninger til hvordan bank, forsikring og investorer kan løse utfordringene knyttet til omstillingen til en sirkulær økonomi og utnytte potensialet som sirkularitet har for både klima- og miljø, sosial bærekraft, og ikke minst, økonomisk bærekraft. For å løse tematikkene som blir presentert i veikartet, krever det at vi fortsetter samarbeidet. I neste fase involverer vi aktørene i sirkulær finanskoalisjon aktivt for å løse tematikker som de synes burde prioriteres med tanke på grunnlaget som har blitt utført i Sirkulær finanskoalisjon.